

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijoje pasiūlytos valdymo sistemos plėtojimo

(tiriamoji nuomonė Europos Komisijos prašymu)

(2015/C 291/02)

Pranešėjas: Richard ADAMS

Bendrapranešėja: Ulla SIRKEINEN

Europos Komisija, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsniu, 2015 m. sausio 16 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijoje pasiūlytos valdymo sistemos plėtojimo

(tiriamoji nuomonė).

Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2015 m. balandžio 8 d. priėmė savo nuomonę.

507-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2015 m. balandžio 22–23 d. (balandžio 23 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 152 nariams balsavus už, 6 – prieš ir 5 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. ES klimato kaitos ir energetikos politikos strategija yra grindžiama dideliu skaičiumi ankstesnių teisės aktų, kai kurie iš jų nevisiškai perkelti ir neveiksmingai įgyvendinti. Visgi energetikos sąjungai sukurti reikės priimti papildomų teisės aktų, tačiau svarbiausia – juos griežtai įgyvendinti. Todėl tvirta valdymo sistema yra gyvybiškai svarbi. Teisės aktai tėra tik pradžia – galutinė sėkmė priklauso nuo valdymo. Politikos įgyvendinimas reikalauja visų suinteresuotųjų subjektų įsipareigojimo, dalyvavimo, pasišventimo ir geros valios. Valdymas būna veiksmingiausias, kai dėl tikslų nustatymo ir jų įgyvendinimo metodų bendrai tariaisi ir nusprendžia visi suinteresuotieji subjektai. Todėl EESRK pateikia šia rekomendacijas:

- struktūruotas visų suinteresuotųjų subjektų dialogas turi būti įtrauktas į valdymo procesą, jei norima sumažinti visuomenės nepritariamą reguliavimo ir politikos priemonėms ir paremti piliečių elgsenos ir požiūrio pokyčius,
- ES teisėkūros institucijos turėtų ryžtingai imtis politinės iniciatyvos užmegzti dialogą su susijusiais subjektais ir jame dalyvauti, taip pat įsipareigoti kartu su jais spręsti perėjimo prie kitokio energetikos modelio klausimus ir išplėtoti kaip tinkamas pagalbines energetikos sąjungos ir Europos kovos su klimato kaitos padariniais proceso priemones,
- EESRK ragina pradėti dialogą su socialiniais partneriais siekiant užtikrinti perėjimą prie kitokio energijos vartojimo modelio, kuris apimtų aplinkos ir socialinius aspektus,
- visų pirma tai turėtų būti nepriklausomo ir patikimo Europos dialogo energetikos forma, kad visos suinteresuotosios šalys būtų proporcingai atstovaujamos ir galėtų keistis informacija, išreikšti savo nuomonę ir daryti įtaką energetikos politikos formavimui, t. y. aktyviai dalyvauti perėjime prie kitokio energetikos modelio,
- konkrečiai raginame Europos Vadovų Tarybą ir Europos Parlamentą svarstant energetikos sąjungos teisės aktų rinkinį patvirtinti, kaip atskaitos taškus, šios nuomonės 6 dalyje išdėstytas priemones Europos dialogui energetikos klausimais įgyvendinti, kurios paremtų valdymo procesą,
- šis dialogas turi būti organizuojamas specialiaame forume, kuriame sudaroma galimybė dalyvauti visiems suinteresuotiesiems subjektams.

2. Įžanga

2.1. ES energetikos sąjungos kūrimas ir 2015 m. pabaigoje Paryžiuje vykiančių derybų dėl klimato susitarimo svarba reikalauja efektyvių perėjimo prie kitokio energetikos modelio valdymo mechanizmų. Atsižvelgdama į Komisijos komunikatą dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos, Europos Vadovų Taryba ją patvirtino ir taip pat sutarė, kad reikia sukurti patikimą ir skaidrią valdymo sistemą, kuri padėtų užtikrinti ES energetikos politikos tikslų įgyvendinimą. 2030 m. politikos strategijoje siūloma nauja valdymo sistema, grindžiama nacionaliniais planais, skirtais konkurencingai, saugiai ir tvariai energetikai, taip pat pagrindiniai rodikliai, pagal kuriuos būtų vertinama per tam tikrą laikotarpį padaryta pažanga. Tokia strategija turėtų padėti siekti 2030 m. tikslų ir palengvinti suderinamumą ES lygmeniu, kartu suteikti lankstumo nacionaliniu lygmeniu. Tvirtas valdymo procesas suteiktų pasitikėjimo ir būtų gera paskata pasaulio klimato derybų kontekste.

2.2. Niekada nebus per daug veiksmingo valdymo būtinybės akcentavimo. Tai, kad nepavyko numatytu laiku įgyvendinti trečiojo energetikos teisės aktų rinkinio, skirto užbaigti kurti stiprią ES bendrąją energetikos rinką, iš esmės gali būti kalti valdymo trūkumai. Pirmenybė būdavo teikiama nacionaliniams interesams nesuderinus jų su poreikiais, kurie sustiprintų ES kaip visumą. Naujas valdymo procesas turi šią problemą išspręsti.

2.3. Pirmiausia turėtų būti nustatyti nacionaliniai tikslai ir siūlomas tiek tokių planų, tiek jų koordinavimo kartotinis procesas, kad būtų sukurta nuosekli ES strategija, atitinkanti sutartus ES tikslus. Numatyti trys žingsniai:

- 1) Komisija parengs valdymo ir nacionalinių planų rengimo gaires;
- 2) valstybės narės pateiks savo nacionalinius planus, pagrįstus Komisijos vykdomu kartotiniu procesu ir konsultacijomis su kaimyninėmis šalimis;
- 3) po to Komisija vertins, ar nacionaliniai planai yra tinkami tikslams pasiekti, numatant jų koregavimą viso proceso metu, kol tai bus pasiekta. Kaip atsarginį variantą, būtų galima numatyti teisės aktais nustatytą valdymo struktūrą tuo atveju, jei neveiktų savanoriškumo principas.

2.4. Europos Komisija turi daug patirties kuriant ir diegiant valdymo struktūras, patirties, kurią ji taiko šiems politikos klausimams. Šioje nuomonėje pritariama pirmiau išdėstytam požiūriui, bet jo turi būti laikomasi griežtai ir su pasitikėjimu, nustatant trumpus kartotinio proceso terminus ir atliekant tikslingą ir drąsą analizę rengiant metines ataskaitas. Kaip minėta nuomonėje dėl 2020–2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos⁽¹⁾, EESRK pabrėžia savo raginimą valstybėms narėms konstruktyviai reaguoti į veiksmingą ir tvirtą valdymo procedūrą ir kartu su Komisija ir pilietine visuomene nuspręsti, kaip būtų galima ją įgyvendinti.

2.5. EESRK mano, kad šią strategiją turėtų padaryti veiksminga ir sustiprinti platus suinteresuotųjų subjektų, įskaitant socialinių partnerių – darbdavių ir profesinių sąjungų – palaikymas, įgytas vykdant struktūruotą Europos dialogą energetikos klausimais.

3. Valdymo proceso pobūdis

3.1. Valdymo procesas privalo derėti su teisine sistema, kurioje jis vyksta. Remiantis teisine sistema nustatomi tikslai bei tikslų siekimo metodai, ir ji privalo užtikrinti ilgalaikį politikos pastovumą ir tęstinumą, ypač kalbant apie investicijas, mokymą ir darbo vietas. Ji taip pat turėtų numatyti atitinkamus rodiklius. Valdymo procesas turėtų būti išsamus ir apimti visus su energetika susijusius teisės aktus, be to, turi būti pajėgus spręsti klausimus, kurie yra ir sudėtingi, ir dėl kurių išsiskiria nuomonės bei išryškėja interesų konfliktas. Valdymas turėtų papildyti ir paremti sprendimų priėmimo procesą, kartu suteikti jam lankstumo sprendžiant potencialiai sparčius pasikeitimus. Iš esmės valdymas taip pat turėtų reaguoti į visuomenės nuomonę, technologijas, geopolitiką ir rinką.

⁽¹⁾ OL C 424, 2014 11 26, p. 39.

3.2. Valdymo sistema privalo leisti nuolat reikšti subalansuotą ir reprezentatyvią nuomonę, teikti pirmenybę ir dalytis išvalgomis bei puoselėti vertybes ir sudaryti galimybę nuolat daryti poveikį priimamiems sprendimams ir politikai. Valdymas turi palengvinti prisitaikomumą ne dažnai keičiant kryptį, o numatant sritis, dėl kurių nuomonės išsiskiria, ir sukuriant nuoseklą ir įtraukią dinamiką.

3.3. Tai reikalauja didelių pastangų ir turi būti duotas atkirtis didėjančiam skepticizmui dėl ES gebėjimo užtikrinti teisingą ir veiksmingą perėjimą prie kitokio energetikos modelio. Todėl pačiam valdymo procesui reikalinga aiški strategija, priimtina jo dalyviams. Tačiau EESRK mano, kad įprastu valdymo procesu nebus galima pasiekti pirmiau minėtų tikslų be pilietinės visuomenės ir dalyvavimo ir paramos visoje Europoje. Tai pripažįstama energetikos sąjungos vizijoje: „Visų svarbiausia, mūsų vizija – energetikos sąjunga, kurioje daugiausia dėmesio skiriama piliečiams, kurie prisiima atsakomybę už energetikos sektoriaus pertvarkymą“⁽²⁾. Todėl būtina sukurti patikimą ir skaidrų energetikos ir klimato tikslų įgyvendinimo mechanizmą, o energetikos sąjunga turėtų veikti lygiagrečiai su įvairių lygmenų dialogu pagrįstu procesu, kurio paskirtis – informuoti visus suinteresuotuosius subjektus ir juos įtraukti į procesą. Tai yra ypač svarbus elementas; be to, kad perėjimas prie kitokio energetikos modelio būtų teisingas, turi būti atsižvelgta į darbo rinkos pokyčius ir vengiama neigiamų socialinių pasekmių.

3.4. Komitetui valdymas reiškia ne didesnę biurokratiją, o aktyvų, principais ir politika pagrįstą požiūrį, kurio tikslas – įgyvendinti sutartus ES tikslus. Valdymas turėtų apimti visus lygmenis ir pasinaudoti tiek specialiomis, tiek kasdienėmis žiniomis. ES pamatinės vertybės yra taika, demokratija, žmogaus orumas, pliuralizmas, tolerancija ir solidarumas. Šios vertybės turi tapti aiškiais etikos principais, pagal jas turėtų būti vertinami itin svarbūs perėjimo prie kitokio energetikos modelio klausimai ir jos gali būti visuotiniu susitarimo pagrindu. Svarbu šiuos principus paversti įvykdomu, veiksmingu procesu, atitinkančiu visuomenės lūkesčius.

3.5. EESRK mano, jog šiame valdymo procese turėtų būti labiau pabrėžiamos su energijos gamyba ir naudojimu susijusios pagrindinės visuomenės vertybės. Kur kas naudingiau, kai piliečiai mato, jog jų vertybės ir nuomonė yra pripažįstamos ir aptariamoms forume, kurio dalyviai siekia europinės perspektyvos, nes tokiu atveju lengviau užtikrinti politikos nuoseklumą ir ugdyti didesnę pasitikėjimą, kartu sušvelninant nenumatytų politikos pokyčių poveikį. Dialogo metu būtų identifikuoti veiksniai, pagrindžiantys šalies sprendimus dėl perėjimo prie kitokio energetikos modelio. Pastarieji dažnai remiasi tuo, kaip visuomenė vertina, pavyzdžiui, aplinką, o svarbiausia, techninius ir ekonominius aspektus. Todėl, pirmiausia turint omenyje, kad nacionalinės, regionų, vietos ir asmeninės nuomonės apie energiją skirsis, raginimas turėti nuoseklą, bendrą arba europinę perspektyvą gali duoti geresnių rezultatų nei tendencija vadovautis asmeniniais, vietos, trumpalaikiais ar nacionaliniais interesais.

3.6. Įvairių lygmenų dialogas ir leidžia su šiais principais supažindinti visus suinteresuotuosius subjektus ir sukuria struktūrą, kurioje galima aptarti ir išspręsti klausimus, jei įmanoma, vietos, regiono, šalies ir kaimyninės šalies lygmeniu. Tai nėra sprendimų priėmimo procesas, ir dalyviai turėtų tai suprasti, o sprendimus priimančios asmenys privalo išklausti dalyvių pastabas ir būti joms atviri.

4. Daugialygmennis dialogas yra esminis valdymo elementas

4.1. ES ir nacionalinė energetikos politika daro tiesioginį ir didelį poveikį piliečių gyvenimui. Tačiau šios politikos turinys ir loginis pagrindas dažnai nėra aiškūs plačiajai visuomenei ir gali būti jos neteisingai suprasti. Todėl visuomenės parama esminiams ES vystymosi aspektams paprastai būna silpna arba ji neteisingai juos supranta. Tai turi neigiamų padarinių, ir galima pateikti daug pavyzdžių, kai pilietinė visuomenė nesupažindinama nei su nacionaline, nei su ES energetikos politika ir nėra į ją įtraukiama, dėl to mažėja visuomenės pasitikėjimas apskritai, ir politika ne visada duoda pageidaujamų rezultatų.

⁽²⁾ COM (2015) 80 final.

4.2. Norint užtikrinti, kad tai būtų įtraukus procesas, jame turi dalyvauti piliečiai, pilietinės visuomenės organizacijos, nacionalinės ir vietos valdžios institucijos bei visų rūšių energetikos organizacijos bendraudamos tarpusavyje ir remdamos valdymo mechanizmą. Ši iniciatyva sujungs regionų, nacionalines ir Europos perspektyvas siekiant suteikti realią pridėtinę vertę politikos formavimui ir įgyvendinimui: veiksmų reikia imtis nacionaliniu ir (arba) regionų lygmeniu, tačiau atsižvelgiant į platesnį (europinį) kontekstą.

4.3. Šio dialogo proceso metu daugiausia dėmesio bus skiriama energetikai kaip itin svarbiam elementui siekiant teisingo ir tvaraus perėjimo ir klimatui nekenkiančios politikos įgyvendinimo. Reikia pripažinti nepalankioje padėtyje esančių asmenų poreikius ir platų su energija susijusių socialinių bei aplinkos problemų spektrą. Europos dialogas energetikos klausimais, įskaitant klimato problemas, suformuluos savanorišką požiūrį ir suvokimą, apibrėžiamą kaip socialinė sutartis dėl energetikos – kuriais sprendimus priimančios institucijos gali pasinaudoti kaip esminiu socialinės svarbos pagrindu. Nuolatinis dialogas aktyviai skatins suinteresuotuosius subjektus ir piliečius įgyvendinti praktines priemones. Trumpuoju laikotarpiu, siekiant padidinti veiksmingumą ir dėl būtinumo laikytis valdymo proceso reikalavimų, Europos dialogas energetikos klausimais turėtų sutelkti dėmesį į politikos iniciatyvas, kurios susiduria su rimtomis problemomis, susijusiomis su jų priimtumu ir atsakomybės už jas prisiėmimu.

4.4. Toks procesas taip pat sudarytų galimybę užtikrinti didesnę politikos suderinamumą ir žinių konsolidavimą konkrečiose srityse, pavyzdžiui, specialūs salų poreikiai arba santykiai su ES nepriklausančiomis šalimis energetikos srityje.

5. Glaudus ryšys su valdymo procesu

5.1. Apskritai, klimato ir energetikos politikos strategija laikoma orientuota į tikslą. Tai reiškia, kad valstybės narės turi perorientuoti savo energijos rūšių derinį ir energijos vartojimo efektyvumo strategijas taip, kad išliktų nacionalinis suverenumas, kartu būtų išlaikytas papildomumo principas kaimyninių šalių atžvilgiu ir derėtų su ES lygmeniu sutartais tikslais. Orientacinę valdymo struktūrą sudaro (žr. 2.3 punktą) Komisijos siūlomos bendrosios gairės, po kurių seka regioninės diskusijos, nacionalinių programų pateikimas, vertinimas bei peržiūra ir tolesnis koregavimas, kol pasiekiamas tenkinantis rezultatas.

5.2. EESRK tvirtai remia šį požiūrį, kadangi jis atitinka poreikį kuo skubiau aprūpinti visą Europą saugesne, konkurencingesne ir ekologiškesne energija. Valdymo struktūra taip pat turėtų padėti iki minimumo sumažinti ataskaitų teikimo reikalavimus ir su tuo susijusią administracinę našta. Joje turėtų būti deramai atsižvelgta į labai aktualius energetikos veiklos regioninius ir tarpvalstybinius ypatumus, kurių daugėja. Tačiau, kad toks požiūris būtų veiksmingas, reikės nuoseklios politinės valios, paremtos piliečių nuomonės visose 28 valstybėse narėse konvergencija.

5.3. EESRK nuomone, Europos dialogas energetikos ir klimato klausimais atliks ugdomąjį vaidmenį per visą procesą ir tęsis, kol bus pasiektas ir įgyvendintas suinteresuotųjų subjektų remiamas susitarimas. Todėl reikėtų kuo skubiau priimti politinį sprendimą pradėti Europos dialogą energetikos ir klimato klausimais kaip integruotą pamatinį procesą, ypač žinant, kad nacionaliniai planai turėtų būti patvirtinti ir pradėti įgyvendinti iki 2020 m. EESRK jau anksčiau rekomendavo įtraukti dialogą energetikos klausimais į komunikatą dėl energetikos sąjungos, ir džiaugiasi, kad jame numatyta „vesti dialogą energetikos klausimais su suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų galima argumentuotai formuoti politiką, ir skatinti aktyvų dalyvavimą energetikos sektoriaus pertvarkoje⁽³⁾“. Jis atkreipia dėmesį į tai, kad vis dar nėra nustatyto konkretaus su valdymu susijusio veiksmo, kuriuo remiantis būtų galima pradėti plėtoti pagalbines Europos dialogo energetikos ir klimato klausimais struktūras, ir primygtinai ragina Tarybą ir Parlamentą šią padėtį ištaisyti patvirtinant su dialogu susijusias priemones, siūlomas šios nuomonės 6 punkte.

5.4. Valdymo procesas yra susijęs su politikos ir jos įgyvendinimo sąveika. Energetikos atveju ji turi palengvinti priimti įvairiausių kompromisinių sprendimus, kurių prireiks realiame gyvenime. Komitetas Europos dialogą energetikos ir klimato klausimais laiko gyvybiškai svarbia, trintį mažinančia priemone šiame procese. Perėjimas prie kitokio energetikos modelio siejasi su veiksmiais, pokyčiais ir, neišvengiamai, tam tikra trintimi. Europos dialogas energetikos ir klimato klausimais gali sumažinti trintį tarp visų lygmenų suinteresuotųjų subjektų ir tarp valstybių narių.

⁽³⁾ COM(2015) 80 final, p. 18.

5.5. Europos dialogas energetikos ir klimato klausimais bus procesas, padedantis įgyvendinti energetikos sąjungos tikslus, sudarydamas galimybę visiems suinteresuotiesiems subjektams keistis informacija, išsakyti savo nuomonę ir daryti įtaką energetikos politikos formavimui. Europos dialogas energetikos ir klimato klausimais padės suprasti būtinus kompromisus, skatins priimti atsakomybę už viziją, padės priimti sprendimus ir juos remti, ir galiausiai skatins keisti elgseną, siekiant paremti politikos priemones, kuriomis grindžiama energetikos sąjunga. Plataus masto Europos dialogas energetikos ir klimato klausimais sudarys geresnę galimybę informuoti apie nacionalinės energetikos prioritetus, į juos atsižvelgti ES lygmeniu ir bus naudingas sprendimus priimantiems asmenims.

Europos dialogas energetikos ir klimato klausimais:

- padės geriau suprasti energetikos sąjungos politikos formavimą ir įgyvendinimą, kartu prisidės prie šio Komisijos prioritetinio klausimo žinomumo, priimtumo ir sėkmės,
- padės formuoti informacija pagrįstą viešąją nuomonę, suteikdamas daugiau politinio tikrumo ir parodydamas, jog procesas yra atviras, tikslinis ir orientuotas į rezultatus. Informacija pagrįstą nuomonę suformuos praktinis Europos masto interaktyvus pokalbio energetikos klausimais derinimas su kasdienėmis žiniomis,
- padės energijos vartotojams geriau suvokti savo vaidmenį ir jiems prieinamas energijos taupymo priemones, o tai skatins vartotojų dalyvavimą – atnaujintų ir konstruktyvių santykių su energijos tiekėjais pagrindą,
- „neutralus pokalbio tempas“ diskutuojant, o ne iš anksto nusprendžiant, skatina pasitikėjimą ir legitimumą.

6. Galimas įgyvendinimo būdas

6.1. Kaip ir oficialus valdymo procesas, Europos dialogas energetikos ir klimato klausimais, nors ir Europos masto, turės būti vykdomas kiekvienoje valstybėje narėje atsižvelgiant į esamas nacionalines dialogo energetikos klausimais iniciatyvas, tačiau įtraukiant ir klimato, ir energetikos politikos strategijos tikslus. Jei nacionaliniai dialogai energetikos klausimais jau vyksta, jų integravimas į Europos dialogą energetikos klausimais būtų abipusiai naudingas ir suteiktų struktūruotą, bet lankstesnį mechanizmą, padėsiantį Komisijai peržiūrėti nacionalinio plano elementus ir sutelkti dėmesį į vartotojų informavimą, padedantį energijos tiekėjams dalyvauti ir stiprinti pasitikėjimą bei sudaryti galimybę perduoti daugelį įvairioms grupėms rūpimų klausimų, susijusių su energijos tiekimo saugumu, energijos įperkamumu ir tvarumu. Apibendrinant, reikėtų imtis šių veiksmų:

- Europos dialogui energetikos klausimais reikės solidaus finansavimo ir išteklių. Bus sukurtas mechanizmas nepriklausomam ir nešališkam finansavimui iš suinteresuotųjų subjektų sutelkti per energijos gamybos ir tiekimo grandinę, kurį atitinkamai papildys ES ir valstybių narių vyriausybės lėšos. Apskritai Europos dialogas energetikos ir klimato klausimais bus labai ekonomiškai visų kategorijų vartotojų dalyvavimo energetikos moduliavime būdas, pripažįstantis ir skatinantis vartotojų-gamintojų indėlį,
- Komisija turėtų pateikti aiškias gaires, susijusias su nacionalinių planų struktūra, jų atnaujinimo ir (arba) persvarstymo galimybe, ataskaitų teikimo įpareigojimais ir nacionalinių planų įgyvendinimu, o Europos dialogas energetikos ir klimato klausimais, konsultuojantis su Komisija bei visais pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais, padės parengti nacionalinių dialogų energetikos klausimais gaires,
- bus sukurta visiškai nepriklausoma koordinavimo struktūra Europos dialogui energetikos klausimais valstybėse narėse skatinti ir įgyvendinti. Ši struktūra turėtų, *inter alia*, padėti Komisijai peržiūrėti nacionalinių planų turinį ir mastą bei įvertinti jų įgyvendinimo pažangą. Tai išryškintų suinteresuotųjų subjektų indėlį į politikos formavimą,

- kiekvienoje valstybėje narėje 12 mėnesių trunkantis nacionalinis suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo ir palaikymo procesas sukurs prielaidas dalyvavimo ir dialogo programai parengti, kurios vienas pagrindinių prioritetų bus diskusijos dėl nacionalinio plano prioritetų. Šiuo procesu turėtų būti siekiama užtikrinti nuspėjamumą ir nacionalinių planų stabilumą.
- Bus rengiami debatai dėl nacionalinių planų ir regioninės diskusijos su kaimyninių šalių nacionalinėmis Europos dialogo energetikos klausimais grupėmis. Valstybių narių nacionaliniuose planuose turėtų atsispindėti konsultacijos su kaimyninėmis valstybėmis narėmis, *inter alia*, Europos dialogo energetikos klausimais struktūroje ir iš to išplaukiančios regioninio bendradarbiavimo sritys,
- po to seks visų dialogo energetikos klausimais grupių ES lygmens diskusijos. Atlikdamos patariamąją funkciją, šios diskusijos per nepriklausomą koordinavimo struktūrą turėtų pasiekti ES institucijas ir taip padidinti ES ir valstybių narių politikos ekonominę efektyvumą,
- bus visapusiškai naudojamasi internetinėmis priemonėmis, pavyzdžiui, parengtomis Ryšių tinklų, turinio ir technologijų GD, kad politikos raida galėtų remtis dalyvavimu ir įsipareigojimu.

6.2. Išsamesnė informacija apie Europos dialogą energetikos klausimais pateikta EESRK nuomonėje *Visuomenės dalyvavimo sprendžiant energetikos politikos klausimus poreikis ir būdai* ⁽⁴⁾. Numatyta, kad Europos dialogas energetikos ir klimato klausimais bus nuolatinis, išsamiau apibūdinamas kaip nepriklausomas, geriausia dalyvavimo praktika besiremiantis visų suinteresuotųjų subjektų procesas, kuriam patikėtas nuolatinis vaidmuo pereinant prie kitokio energetikos modelio. EESRK yra tvirtai įsipareigojęs įgyvendinti šią iniciatyvą ir imsis iniciatyvos kartu su kitais aktyviai ją remti.

7. Baigiamosios pastabos

7.1. EESRK palankiai vertina Komisijos teiginį ⁽⁵⁾, kad valdymo struktūra turi būti parengta atsižvelgiant į Europos Parlamento, valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų nuomonę. Pilietinės visuomenės žodinė parama ir pritarimas padeda įgyvendinti daug pastangų reikalaujančius tikslus. Atspindėdamas žmonių gyvenimus ir rūpesčius, Europos dialogu energetikos klausimais grindžiamas valdymo procesas padės energetikos sąjungai pateisinti piliečių lūkesčius. Jis užtikrins iššūkių energetikos srityje ir su jais susijusių kompromisų suvokimą ir padidins pasitikėjimą bei pritarimą, ypač užtikrinus gebėjimą išklausti visus suinteresuotuosius subjektus ir juos įtraukti į procesą.

7.2. Be to, ilginiui gerokai sumažės politikos kaina, kadangi bus sukurtas procesas, įtraukiantis visus suinteresuotuosius subjektus į perėjimo prie kitokio energetikos modelio vyksmą, kurio pageidauja dauguma žmonių ir kuris yra ir orientuotas į ateitį, ir pragmatiškas. Tai klausimas, paliečiantis visus ir galintis padėti iš naujo įvertinti savo požiūrį į ES ir jos procesus ir pripažinti ES pridėtinę vertę ir atvirą valdymą.

2015 m. balandžio 23 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Henri MALOSSE

⁽⁴⁾ OL C 161, 2013 6 6, p. 1.

⁽⁵⁾ Komunikatas „2020–2030 m. klimato ir energetikos politikos strategija“ (COM(2014) 15 final).